

Обмеження у праві виїзду за межі України та заборона в'їзду в Україну

В більшості випадків коли справа стосується судового розгляду, сторони говорять про таке бажане судове рішення, як кінцевий результат судового спору. Хоча судове рішення є далеко не останнім етапом в успішному вирішенні справи. Після винесення судового рішення, настає етап його виконання. Цей етап часто ускладнюється спробами оскаржити будь-яку дію державного виконавця.

Для ефективного виконання судового рішення потрібно мати уявлення про всі інструменти, за допомогою яких можна забезпечити таке виконання. Одним з таких інструментів є такий захід, як тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України. Обмеження права на виїзд за кордон є не дуже поширеним способом впливу на боржника, але доволі ефективним, а деколи просто незамінним у певних випадках. Наприклад, просте бажання боржника відпочити за кордоном може бути затьмарене вже на самому кордоні чи перед вильотом з аеропорту, коли працівники прикордонної служби повідомлять його про заборону на виїзд. Незамінним цей засіб є у справах з великою сумою заборгованості, якщо врахувати можливість виїзду боржника за кордон назавжди, де його буде вже неможливо відшукати.

У відповідності до приписів пункту 19 частини 3 статті 18 Закону України «Про виконавче провадження», державний виконавець має право у разі ухилення боржника від виконання зобов'язань, покладених на нього рішенням, звертатися до суду, який видав виконавчий документ, за встановленням тимчасового обмеження у праві виїзду боржника - фізичної особи чи керівника боржника - юридичної особи за межі України до виконання зобов'язань за рішенням або погашення заборгованості за рішеннями про стягнення періодичних платежів.

Згідно приписам статті 77 Закону України «Про виконавче провадження», під час виконання рішень стосовно іноземців, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб, які відповідно проживають (перебувають) чи зареєстровані на території України або мають на території України власне майно, яким володіють самостійно або разом з іншими особами, застосовуються положення законодавства про виконавче провадження та у разі невиконання зазначеними особами рішень виконавець звертається до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграції, органів охорони державного кордону з поданням про заборону в'їзду в Україну чи видворення за межі України таких осіб відповідно до [Закону України](#) "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства".

Отже, наявність в особі невиконаних зобов'язань, покладених на неї судовим рішенням, є підставою для тимчасового обмеження її у праві виїзду за межі України. Питання щодо такого обмеження вирішується судом за місцезнаходженням державної виконавчої служби.

Згідно приписів статті 6 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» наведені підстави тимчасового обмеження

Варто зазначити про неможливість стягувача у виконавчому провадженні самостійно звернутися до суду з заявою про заборону виїзду, тому тут це право залишається лише за державним виконавцем. Також важливим є те, що звернення державного виконавця з поданням до суду з вимогою обмежити у праві виїзду за кордон боржника є його правом, а не обов'язком. Тому якщо стягувач бажає обмежити право виїзду боржника, до цього потрібно підходити аргументовано.

Законодавством передбачається ряд підстав, згідно яких тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України особи знімається, а саме: у разі поновлення судом строку подання апеляційної скарги на рішення, за яким видано виконавчий документ, або прийняття такої апеляційної скарги до розгляду (крім виконавчих документів, що підлягають негайному виконанню); визнання судом відмови стягувача від примусового виконання судового рішення; затвердження (визнання) судом мирової угоди, укладеної сторонами у процесі виконання рішення; припинення юридичної особи - сторони виконавчого провадження, якщо виконання її обов'язків чи вимог у виконавчому провадженні не допускає правонаступництва, смерті, оголошення померлим або визнання безвісно відсутнім стягувача чи боржника; скасування рішення, на підставі якого виданий виконавчий документ, або визнання судом виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню; письмової відмови стягувача від одержання предметів, вилучених у боржника під час виконання рішення про передачу їх стягувачу, або знищення речі, що має бути передана стягувачу в натурі або оплатно вилучена; закінчення строку, передбаченого законом для відповідного виду стягнення, крім випадку, якщо існує заборгованість із стягнення відповідних платежів; фактичного виконання в повному обсязі рішення згідно з виконавчим документом; повернення виконавчого документа без виконання на вимогу суду або іншого органу (посадової особи), який видав виконавчий документ; надіслання виконавчого документа до суду, який його видав, у випадку, передбаченому [частиною третьою](#) статті 63 Закону України «Про виконавче провадження»; якщо рішення фактично виконано під час виконання рішення Європейського суду з прав людини; якщо стягнені з боржника в повному обсязі кошти не витребувані стягувачем протягом року та у зв'язку з цим перераховані до Державного бюджету України; якщо коштів, що надійшли від реалізації заставленого майна (за виконавчим документом про звернення стягнення на заставлене майно), недостатньо для задоволення вимог стягувача - заставодержателя, а також якщо майно, яке є предметом іпотеки, передано іпотекодержателю або придбано ним відповідно до вимог [Закону України](#) "Про іпотеку" за виконавчим документом про звернення стягнення на майно, яке є предметом іпотеки та скасуванні тимчасового обмеження у праві виїзду особи з України – у разі належного виконання особою зобов'язань щодо сплати періодичних платежів.